

Recital Tomáše Víška

Rudolfinum, Sukova síň

Julius Hůlek

Samostatný recital osobitě investigativního klavíristy **Tomáše Víška** v rámci Českého spolku pro komorní hudbu (7. 11.) znamenitě ilustroval jednu z jeho charakteristických a také záslužných dispozic – totiž soustavný zájem o objevování nových a také o aktualizaci pozapomenutých zjevů historie klavírní hry, kompozice pro klavír, metodiky a pedagogiky tohoto nástroje. Večer byl nazván Pocta Karlu Hoffmeisterovi (1868-1952) a takto byl věnován jedné z předních osobností dosavadní historie českého klavírního umění, též jako skladatele příslušníka sukovské a novákovské generace a na vrcholu své kariéry šestinásobného rektora Pražské konzervatoře. Program večera, připomínající Hoffmeisterův odkaz v širších souvislostech, byl charakteristicky orámován jeho skladbami. Úvodní *Hoffmeisterův triptych Scherzo, Intermezzo a Valčík, op. 6* se ve Víškově sugestivním podání odvíjel od počáteční hravosti ozvláštěné propracováním vnitřních hlasů faktury přes agogicky a dynamicky prohloubený výraz střední části k vhodně situované opravdovosti prožitku na závěr. – Skutečně vhodnou volbou se ukázalo zařazení a prezentace vzácných, rovněž třídílně koncipovaných *Vzpomínek, op. 6 Vítězslava Nováka*. Zatímco určitě citlivým úhozem vnitřně odstíněná robustnost profilovala krajní věty (*Triste, Amoroso*), pak prostřední *Inquieto* odkrylo skutečné taje v podání klavírní faktury v podobě sugestivního vyprávění. Ovšem skutečný vrchol se dostavil závěrečnou částí, mj. demonstrující dramatický růst melodiky z celku klavírní sazby. – Známa a často uváděná *Sonáta es moll 1. X. 1905 "Z ulice" Leoše Janáčka* zdůrazněním motiviky díla hned zkraje připomenula charakteristický a s povahou díla i charakteristicky souznějící expresivní Víškův neklid. Interpretova jasně vymezená narativní koncepce se ve druhé větě vyjevila především setrvalou připomínkou znepokojivé otázky – opravdu jsme ze hry mohli mít dojem, že se nad ní vznáší neodbytné proč. – Funkci dramaturgicky vhodně zvoleného „svorníku“ uprostřed programu splnil pětídílný *Klavírní skicář Josefa Páleníčka* pocházející z konce meziválečného období – J. Páleníček byl žákem Hoffmeisterovým a zároveň figuruje mezi učiteli T. Víška. Autorova důvěrná znalost technických možností využitelných v klavírní

kompozicí zde Víškovi dala mnohonásobný podnět k prezentaci zvrásněné a odvážně tesané náladotvornosti (úvodní Preludium a následující Capriccio), pochmurnému patosu prostřední Quasi una ballata, odlehčené hravosti Polky a jeho vlastní neúnavné technické síly v závěrečné Toccatě.

Suita A dur, op. 98 Antonína Dvořáka, rovněž o pěti větách, následující po přestávce, splňující autorovu touhu po jisté intimitě a zklidnění, které by vystřídalo dobu jeho amerického pobytu a následně hlučného úspěchu Novosvětské symfonie, byla Víškovi podnětem k ztvárnění, které svou koncepcí i výsledným dojmem Dvořákův záměr do jisté míry přesahovalo. Charakteristický diapazon od bouřlivosti k zjemnění, profilující úvod, svým způsobem prolínal i další průběh díla v ostrém ohraničení jednotlivých vět, včetně subjektivního zaujetí pro ozvěny příznačných amerických motivů. – *Rapsodie na slovinské národní písně, op. 4* z doby přibližně stejné jak Dvořákova Suita připomenula znovu a ještě naléhavěji K. Hoffmeistera a jeho tehdejší působení v Lublani. Vskutku nápaditě ladila s Víškovou jedinečnou dispozicí k nervnímu, avšak pevným stavebným smyslem obdařenému a vnitřně „prokrvenému“ podání hutné klavírní sazby, přičemž vše, co skladba nabízí, bezzbytku využil k prezentaci své vrcholné virtuozity. – V podstatě totéž se dá zopakovat v případě ideově spřízněné *Fantazie na české lidové písně Bedřicha Smetany*. Snad navíc i s tím, že Smetana ve Víškově pojetí ještě umocnil syntézu prioritní melodiky v propojení s navýsost vypointovanými náležitostmi technicky závratných nároků. Ano, neomylná technika, expresivní nerv a přesvědčivý tektonický smysl jsou osou Víškova interpretačního umění, což pojednávaný recital záslužně zaměřený na díla českých autorů bezpečně potvrdil.